

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHEMINI • MAAMAR 2

ביאור על לויתן זה כו' הנ"ל

Una explicación de «Este Leviatán»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likkutei-torah/shemini/2/

1 ביאור על לוי'תן זה כו' הנ"ל

Explicación de «Este Leviatán», etc., mencionado anteriormente.

2 הנה ענין שיש יתרון בנשמות שמבחי' נוני ימא על נשמות שמבחי' שור הבר פשוט הוא מאחר שהם מיחוד או"א [אבא ואימא] והם הנק' אחים וריעים.

Ahora bien, que las almas del nivel de los peces del mar (nunei yama) tienen una ventaja sobre las almas del nivel del toro salvaje (shor habar) es evidente, pues proceden de la unión de Aba e Ima (Jojmá y Biná), y son las que reciben el nombre de “hermanos y amigos”.

אך להבין ענין היתרון שיש ג"כ בנשמות שמבחי' שור הבר על בחי' נוני ימא הנה יש להקדים מ"ש במ"א ע"פ והיתה נבלתך למאכל לכל עוף השמים ולבהמת הארץ כו'

Pero para comprender qué ventaja tienen también las almas del nivel del toro salvaje sobre el nivel de los peces del mar, debemos anteponer lo que está escrito en otro lugar acerca del versículo: “Y tu cadáver será alimento para todas las aves de los cielos y para las bestias de la tierra”, etc.

והענין שכל הקללות הם על הרע דנוגה ופ"י נבלתך לשון נובלות היינו מה שנפל בבחי' נובלות ושבירת הכלים ומעורב תוך הרע דנוגה לו ישאר בו מאומה לעתיד

La explicación es que todas las maldiciones se refieren al mal de noga. “Tu cadáver” (nivlasja) es una expresión derivada de novlot [fruto caído]: es decir, aquello que cayó en la categoría de novlot y de la ruptura de las vasijas, y quedó mezclado dentro del mal de noga; en el Futuro, no quedará nada de ello allí;

אלא ילקטוהו עוף השמים ובהמת הארץ עוף השמים היינו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ ועוף יעופף ועוף זה מיכאל כו'.

más bien, las aves de los cielos y las bestias de la tierra lo recogerán. “Las aves de los cielos” son lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria, acerca del versículo “Y que vuelen las aves”: “Y ‘ave’ es Miguel”, etc.

(ועיין בזח"א [בזהר חלק א] בפ' בראשית ד"א סע"ב [סוף עמוד ב] וד"ב ע"א ובע"ה [ובעץ חיים] שער מ"ן [מ"ן נוקבין] ומ"ד דרוש ד' מענין עופין כו'. וע' בזח"ג [בזהר חלק ג] בפ' צו דכ"ו ע"ב ובפ' שמיני דל"ט סע"ב [סוף עמוד ב] ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות]).

(Véase el Zóhar, parte I, Parshas Bereishis, folio 11, final del lado b, y folio 12, lado a; y Etz Chaim, Shaar Mayin Nukvin y Mayin Duchrin (aguas femeninas y masculinas), derush 4, sobre el tema de las aves, etc. Véase también el Zóhar, parte III, Parshas Tzav, folio 26, lado b, y Parshas Shemini, folio 39, final del lado b, así como el Mikdash Melej y el Ramaz [allí].)

ויש מלאכים שנקראים בהמת הארץ והוא המרכבה פני אריה פני שור כו' וגם כנשמות בני אדם יש ב' מדריגות אלו שיש נשמות שנק' עוף וכמ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג] בפ' פינחס (דרי"ז ע"ב)

Y hay ángeles que son llamados “bestias de la tierra”: esta es la Carroza, “el rostro de un león”, “el rostro de un toro”, etc. También entre las almas de los seres humanos existen estos dos niveles: hay almas llamadas “aves”, como está escrito en el Zóhar, parte III, Parshas Pinjas (folio 217, lado b):

אשר שם צפרים יקננו בטוליהון מקננן נשמתיהון דצדיקייא וכ"ה בזהר ח"א [חלק א] בפ' ויצא (דקס"ב סע"ב [סוף עמוד ב])

“Donde las aves hacen sus nidos”: en su sombra anidan las almas de los tzadikim. Y así también está escrito en el Zóhar, parte I, Parshas Vayeitzei (folio 162, final del lado b).

ויש נשמות שנק' בהמת הארץ כמ"ש גור אריה יהודה יששכר חמור גרם כו' בכור שורו.

Y hay almas llamadas “bestias de la tierra”, como está escrito: “Judá es un cachorro de león”, “Isa-jar es un asno de fuertes huesos”, etc.; “su toro primogénito”.

והענין שבכח"י א' יש יתרון מעלה בעוף על הבהמה. שהעוף הוא פורח כנפיו הגבה למעלה באויר משא"כ הבהמה. ובכח"י א' יש יתרון בבהמה על העוף דהעוף זוטר חיותה.

La explicación es que, en un aspecto, el ave tiene una cualidad superior a la bestia: vuela con sus alas muy alto por el aire, cosa que la bestia no puede hacer. Y, en un aspecto, la bestia tiene una ventaja sobre el ave, pues la fuerza vital del ave es pequeña.

ולכן הכשרו בסימן א' אבל הבהמה חיותה רב ועד"ז יובן למעלה דכח"י המלאכים שנק' עוף השמים

Por eso, se la hace apta [mediante la shejitá] con [el corte de] un simán, mientras que la fuerza vital de la bestia es grande. De modo similar, se comprenderá lo que ocurre arriba: el nivel de los ángeles que son llamados “las aves de los cielos”,

וכן הנשמות שמבחי' זו יש להם יתרון שיוכלו לעוף ולעלות בעילוי עד רום המעלות ע"י הגדפין אהוי"ר [אהבה ויראה]

y asimismo las almas que pertenecen a este nivel tienen la ventaja de poder volar y elevarse cada vez más, hasta las alturas más excelsas, por medio de las alas: el amor y el temor.

(וע' מענין העפיפה בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' שמיני ד' ט"ל סע"ב [סוף עמוד ב] ועמ"ש עוד מענין בחי' העופות בפ' בהעלותך סד"ה אם את כל דגי הים כו')

(Y sobre el tema del vuelo, véase el Ramaz sobre Parshas Shemini, folio 39, end of side b; y véase lo que se escribe más adelante acerca del nivel de las aves en Parshas Beha'aloscha, al final del curso que comienza "Si todos los peces del mar", etc.)

ויש ג"כ יתרון מעלה בבחי' המלאכים ונשמות הנק' בהמת הארץ שכחם רב וגדול וכמ"ש בחיות המרכבה והחיות נושאות את הכסא כו' הרי שכחם עצום להיות נושאות את הכסא ועל הכסא כמראה אדם כו'.

También hay una cualidad superior en el nivel de los ángeles y las almas llamados "las bestias de la tierra": su fuerza es abundante y grande, como se dice de los jayót de la Carroza: "Y los jayót llevan el Trono", etc. De esto se desprende que su fuerza es inmensa, pues llevan el Trono, y "sobre el Trono, una apariencia como la de un hombre", etc.

3 והנה ממוצא דבר מבואר דעם היות שבחי' עוף יש בו יתרון בחי' העפיפה לעלות בעילוי כו' עכ"ז [עם כל זה] יש ג"כ יתרון עצום לבחי' בהמת הארץ ברוב הכח שבהם.

Ahora bien, de lo dicho se desprende claramente que, aunque el nivel del ave tiene la ventaja de volar y elevarse cada vez más, etc., no obstante, el nivel de las bestias de la tierra también posee una inmensa ventaja: la abundancia de fuerza que hay en ellas.

ובמ"א נת' [נתבאר] דהכח הזה בחיות המרכבה להיות נושאות את הכסא היינו לפי שהן ממה שנתברר משבה"כ [משבירת הכלים] שהוא מעולם התהו כו' ששם הי' [היה] ריבוי האור כו'

En otro lugar se explicó que esta fuerza de los jaiot de la Carroza, que les permite llevar el Trono, se debe a que provienen de lo que fue depurado de la ruptura de las vasijas, que pertenece al Mundo del Tohu, etc., donde había una abundancia de luz, etc.

ועפ"י [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] דמה"ט [דמהאי טעמא] אין כן בעופין לפי שהן נמשכו מזיווג נשיקין וזיווג דנשיקין הוא אפילו כשא"צ [כשאין צריך] לברר משבה"כ [משבירת הכלים] כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שם בהדיא, וצ"ע [וצריך עיון] דלכאורה משמע שכל המלאכים יצאו מזיווג נשיקין כמ"ש בע"ח שם.

Según esto, puede decirse que por esta razón no sucede así con las aves: fueron atraídas del zivug neshikin (unión de besos), y esta unión tiene lugar incluso cuando no es necesario depurar nada de la ruptura de las vasijas, como se escribe explícitamente allí en Etz Chaim. Sin embargo, esto requiere examen, pues aparentemente se entiende que todos los ángeles surgieron del zivug neshikin, como se escribe allí en Etz Chaim.

ומ"מ עכ"פ [על כל פנים] יש יתרון לבחינת בהמה על בחי' עוף בענין הכח והגבורה כו' הגם שיש יתרון לעוף בענין העפיפה כו'

Sin embargo, en todo caso, el nivel de la bestia tiene una ventaja sobre el nivel del ave en cuanto a fuerza y vigor, etc., aunque el ave tenga una ventaja en cuanto al vuelo, etc.

(ואפשר לומר דזהו כענין בחי' ב' שמות מ"ב וע"ב שבשמע והיה אם שמוע אשר שם מ"ב הוא בחי' העלאות ובשתים יעופף כו' והוא בחינת ובכל מאדך שבפ' שמע ובחי' זו הוא נעלה יותר משם ע"ב [שם ע"ב] כמ"ש בפ' תרומה דקל"ב ב'.

(Es posible decir que esto se asemeja al concepto de los dos Nombres, [el Nombre de] cuarenta y dos [letras] y [el Nombre] Av (72), que aparecen en Shemá y en Vehayá im shamóa: el Nombre de cuarenta y dos representa el nivel de las elevaciones, “y con dos volaría”, etc., y corresponde a “y con toda tu fuerza” en la sección de Shemá; este nivel es más elevado que el Nombre Av, como se escribe en Parshas Terumah, folio 132, lado b.)

אך להיות המשכת אלקות מלמעלה למטה ע"י תורה ומצות מעשיות זהו בחי' שם ע"ב [שם ע"ב] ונתתי עשב בשדך לבהמתך ע"ב [שם ע"ב] שיי"ן) (כמ"ש בת"ז [בתיקוני זוהר]).

Pero que la Divinidad sea atraída de arriba hacia abajo por medio de la Torá y las mitzvot prácticas corresponde al nivel del Nombre Av: “Y daré hierba (esev) en tu campo para tus bestias” — Av [y] shin. (Como se escribe en el Tikkunei Zohar.)

וא"כ עדי"ז י"ל [יש לומר] ג"כ בענין נשמות הנק' נוני ימא ונשמות הנק' בהמת הארץ שעם היות יתרון מעלת נוני ימא שהם שטים בעליות ולייחד יחודים כו' ה"ז [הרי זה] כעין בחי' העפפה של העופין כו'

Si es así, puede decirse también lo mismo acerca de las almas llamadas “peces del mar” y las almas llamadas “bestias de la tierra”: aunque los peces del mar tengan la cualidad superior de nadar en elevaciones y de efectuar uniones (yijudim), etc., esto es semejante al nivel del vuelo de las aves, etc.

אך שנוני ימא הם בים עלמא דאתכסיא ומ"מ יש ג"כ יתרון בבחי' הנשמות הנק' בהמת הארץ ע"ש ורב תבואות בכח שור

salvo que los peces del mar están en el mar, el mundo oculto (alma de'iskasya). No obstante, también hay una ventaja en el nivel de las almas llamadas “bestias de la tierra”, como lo expresa [el versículo]: “Y mucho producto se obtiene por la fuerza del buey”.

והנה (בתהלים ס"ג) ע"פ בהמות בהררי אלף תרגם יונתן ותור בר דרעי בכל יומא בטורין אלפא.

Ahora bien, (en Tehilim, capítulo 50), sobre el versículo “Las bestias (behemot) en mil montañas”, Yonatan tradujo: “y el toro salvaje que pasta cada día en mil montañas”.

(ומבואר ענין זה בזח"ג [בוהר חלק ג] בפ' פנחס דרי"ז א' ובח"א [ובחלק א'] בפ' בראשית י"ח ב') והיינו בחי' מלי' שנק' בהמה רבה שם ב"ן [שם ב"ן]

(Este asunto se explica en el Zohar, parte III, parashá Pinjás, folio 217, lado a, y en la parte I, parashá Bereshit, [folio] 18, lado b). Este es el nivel de Maljut (soberanía), llamada “la gran bestia” (behemá rabá), el Nombre Ban (52),

שהיא מבררת הניצוצים שנפלו בשכח"כ [בשכירת הכלים] כבי"ע ואלף טורין היינו בעולם הבריאה כו'. וגם י"ל [יש לומר] לכן נק' תור בר.

que depura las chispas que cayeron, en la ruptura de las vasijas, en Beriá, Yetzirá y Asiá; y “mil montañas” se refiere al Mundo de Beriá (Creación), etc. También puede decirse que por eso se lo llama tor bar [“toro salvaje”].

כי בר היינו תרגום חוץ והוא שהמלי' נק' עלמא דאתגלייא בחינת הדיבור כו' משא"כ בחי' ים עלמא דאתכסיא מחשבה כו'.

Pues bar es la traducción aramea de “afuera”; es decir, Maljut es llamada “el mundo revelado” (alma de'itgalya), el nivel del habla, etc., a diferencia del nivel del mar, que es el mundo oculto, el pensamiento, etc.

(ועמ"ש בד"ה מי יתנך כאח בענין אמצאך בחוץ). והנה כתיב יודע צדיק נפש בהמתו והוא יסוד ז"א וכדאיתא בפ' פנחס שם במק"מ [במקדש מלך].

(Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Ojalá fueras para mí como un hermano", acerca del tema de "te encontraría afuera"). Ahora bien, está escrito: "El justo conoce el alma de su bestia"; esto es Yesod (fundamento) de Zeir Anpín, como se encuentra allí en la parashá Pinjás, en el Mikdash Mélej.

וזהו ענין עמוד אחד וצדיק שמו שעליו העולם עומד וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר ההוא אדם דרכיב ושליט על בהמה דא כו'.

Este es el asunto de "un pilar, y Tzadik es su nombre", sobre el cual se sostiene el mundo. Y esto es lo que está escrito en el Zohar: "ese hombre que monta y gobierna sobre esta bestia", etc.

וזהו שאמרה אשת ר' [רבין] עקיבא על ר' [רבין] עקיבא יודע צדיק נפש בהמתו (בכתובות דס"ג [דשם ס"ג]). והנשמות הנמשכים מיחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] נקראים ג"כ בהמת הארץ שור הבר. ועיקרם הם נשמות דבריא הנולדים ונמשכים ממלי דאצילות.

Y esto es lo que dijo la esposa de Rabí Akiva acerca de Rabí Akiva: "El justo conoce el alma de su bestia" (en Ketubot, folio 63). Las almas que descienden de la unión de Zeir Anpín y Nukvá también son llamadas "las bestias de la tierra", el toro salvaje. Principalmente, son las almas de Beriá, nacidas y provenientes de Maljut de Atzilut.

והיינו כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיוהי בריאת הנשמות ממנה להיות יש ודבר נפרד בפ"ע [בפני עצמו] בעולם הבריאה כו' לידת הנוק' [הנוקבא] הנשמות והמלאכים לעולם הבריאה כו'.

Esto es como está escrito en Igueret HaKodesh, en la epístola que comienza "Él y Sus fuerzas vitales": "la creación de las almas proviene de ella, para que sean una existencia y una entidad separada por sí misma en el Mundo de Beriá", etc.; "el nacimiento, por parte de Nukvá, de las almas y los ángeles en el Mundo de Beriá", etc.

משא"כ נר"ן [נפש רוח נשמה] דאצי" ממש כ' [כתב] לעיל מיניי אפשר לא נשתנה מהותן להיות דבר נפרד מאלקות כו'.

En cambio, respecto del nefesh, rúaj y neshamá de Atzilut propiamente dicho, escribió justo antes que quizá su esencia no cambió para convertirse en algo separado de la Divinidad, etc.

וזהו כענין נוגי ימא שהם בתוך הים והים מכסה עליהם וא"א להם להיות נפרד מהים (וכמ"ש בפ' בשלח בד"ה וירא ישראל וע"פ מאמר הזהר פ' בשלח דמ"ח ע"ב).

Esto es como los peces del mar, que están dentro del mar; el mar los cubre y les es imposible separarse de él (como está escrito en Parshat Beshalaj, en el discurso que comienza "Y vio Israel", y según la enseñanza del Zóhar, Parshat Beshalaj, folio 48, lado b).

אבל הנשמות שנבראו ממלי דאצי' בבריאה להיות יש ודבר נפרד נק' בהמת הארץ וכמו ברואים שביבשה נפש חיה למינה הגם

Pero las almas que fueron creadas de Maljut de Atzilut en Beriá para ser un yesh y algo separado son llamadas "las bestias de la tierra", como las criaturas de tierra firme, "el alma viviente según su especie": aunque

שממנה הם חיים ואוכלים מצמח הארץ עכ"ז [עם כל זה] הם יש ודבר נפרד בפ"ע [בפני עצמו] ולא כמו נוגי ימא שהם מכסה עליהם וא"א להם להפרד מהים כ"ה כנ"ל.

viven de ella y comen de lo que crece de la tierra, no obstante, son un yesh y algo en sí mismo, y no como los peces del mar, que el mar cubre y que no pueden separarse de él, etc., como se mencionó arriba.

4 ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער סדר אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] שמ"ז פ"ד שזיווג ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא]

דבריאה הוא להוליד למלאכים דיצירה הנשמות שלהן כ"ה ולא נשמות בנ"א [בני אדם] דבריאה כ"ה

Y vean Etz Chaim, Shaar Seder Atzilut, Beriá, Yetzirá y Asiá, Shaar 47, capítulo 4: la unión de Zeir Anpín y Nukvá de Beriá tiene por objeto dar nacimiento a los ángeles de Yetzirá, es decir, a sus almas, etc., y no a las almas de los seres humanos de Beriá, etc.

א"כ כמו כן מש"ש [מה שכתוב שם] זיווג ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצי' שמולידים נשמות הצדיקים היינו ג"כ נשמות דבריאה כ"ה

Si es así, entonces también lo que está escrito allí, que la unión de Zeir Anpín y Nukvá de Atzilut da nacimiento a las almas de los tzadikim, se refiere asimismo a almas de Beriá, etc.

ע"ש ובפרק ה' וכ"כ [וכן כתב] במ"ח מסכת זיווג או"א [אבא ואימא] פ"ג [פרק ג'] נותנים כח בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות להזדווג ולהוליד נשמות הצדיקים אל עולם הבריאה כו'

Véase allí, y en el capítulo 5. Y así está escrito en Mishnas Chassidim, tratado Zivug Abba ve-Imma, capítulo 3: «Dan poder a Zeir Anpín y Nukvá de Atzilut para unirse y dar nacimiento a las almas de los tzadikim en el Mundo de Beriá», etc.;

בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] דבריא להזדווג ולהוליד נשמות המלאכים אל עולם היצירה וכ"מ בהדיא בזהר ויצא דקנ"ה ע"א ועיין בפרדס שט"ו פ"ד.

«a Zeir Anpín y Nukvá de Beriá, para unirse y dar nacimiento a las almas de los ángeles en el Mundo de Yetzirá». Y esto está indicado explícitamente en el Zohar, Vayitzei, folio 155, lado a. Véase también Pardes, Shaar 15, capítulo 4.

אמנם בזהר ויקרא דכ"ד סע"ב [סוף עמוד ב] משמע בהדיא שיש נשמות נמשכו מזיווג זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצילות ונק' הנפש ההיא נפש דאצ"י ממש

Sin embargo, en el Zohar, Vayikra, folio 24, final del lado b, se indica explícitamente que hay almas que fueron atraídas de la unión de Zeir Anpín y Nukvá de Atzilut, y que esa alma es llamada néfesh de Atzilut propiamente dicha

[וכ"מ [וכמה מקומות] עוד בכמה מקומות בזהר בפ"י בנים אתם לה' אלקיכם ועיין בזהר יתרו דפ"ז [דפרק ז'] ע"ב ופ' ויקרא ד"ז ע"ב ור"פ משפטים דצ"ד ע"ב לפ"י הע"ח [העץ חיים]

(Y esto también se indica en varios otros lugares del Zohar, en la explicación de «Ustedes son hijos de D'os, su D'os». Véase el Zohar, Yitro, folio 87, lado b; Parshas Vayikra, folio 7, lado b; y el comienzo de Parshas Mishpatim, folio 94, lado b, según la interpretación de Etz Chaim,

של"ח דרוש ד' וכפשט לי [לשון] הזהר שם ובספר הגלגולים פ"א ופ"ך [ופרק כ'] ועיין מ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה וע' בזהר משפטים דצ"ו ע"א ואין כאן מקומו).

Shaar 38, derush 4, y según el sentido literal de las palabras del Zohar allí; y Sefer HaGilgulim, capítulos 1 y 20. Véase también lo escrito en la explicación de «Soy negra, pero hermosa». Véase además el Zohar, Mishpatim, folio 96, lado a. Pero este no es el lugar para tratarlo.)

אך עכ"פ [על כל פנים] מוכן שסתם נשמות שנמשכו מיחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצי" בעולם הבריאה הם נעשו בחי' בריאה ע"י לידתן מהנוק' [מהנוקבא] דאצי" כו'.

Pero, en cualquier caso, se entiende que las almas comunes que fueron atraídas de la unión de Zeir Anpín y Nukvá de Atzilut al Mundo de Beriá se convirtieron en un nivel de Beriá al nacer de la Nukvá de Atzilut, etc.

וזהו ענין שנק' בזהר הי"ב שבטים שבבריאה י"ב בקר כו' והנה פי' י"ב בקר היינו שכחם רב בבחי' מרכבה להיות נושאות את הכסא ובחי' אדם דאצי" שעל הכסא

Por eso, en el Zóhar, las doce tribus de Beriá son llamadas «doce bueyes», etc. Ahora bien, el sentido de «doce bueyes» es que su fuerza es grande, en el aspecto de una Carroza, para llevar el Trono y el nivel del Hombre de Atzilut que está sobre el Trono;

והיינו בכח הבירורים מעולם התהו כו' דוגמת שנת"ל [שנתבאר לעיל] בענין והחיות נושאות כו' והנה מבואר במ"א ע"פ רנ"י ושמחי בת שבחי' בת

y esto se debe al poder de las refinaciones del Mundo del Tohu, etc., como se explicó arriba acerca de «y los seres vivientes llevan», etc. Ahora bien, en otro lugar se explica, a propósito del versículo «Canta y alégrate, hija», que el nivel de «hija»

שהיא בחי' מל' דאצי" היורדת בבריאה תעלה ביתר שאת ולהיות אשת חיל עטרת בעלה כי יהיה גדול כח המתברר שהוא משם ס"ג [שם ס"ג] כו'

que es el nivel de Maljut de Atzilut que desciende a Beriá, se elevará con una eminencia aún mayor y será «una mujer virtuosa, corona de su marido», pues grande será el poder de aquello que es refinado, que proviene del Nombre Sag (63), etc.

והיינו שתעלה אפילו למעלה מבחי' אימא וכמ"ש במ"א ע"פ הזהר פ' שלח דקע"א ע"פ והיה כיום ההוא יצאו מים חיים מירושלים

Es decir, ella se elevará incluso por encima del nivel de Ima, como está escrito en otro lugar acerca del Zóhar, Parshas Shelaj, folio 171, sobre el versículo «Y sucederá en aquel día que saldrán aguas vivas de Jerusalén»,

שהיא בחי' מלי' חצים אל הים הקדמוני שהיא בינה כו' והטעם מצד הכירורים דניצוצים דכח"ב [דכתר חכמה בינה] דתהו שהמלי' מבררת בבי"ע כו'.

que es el nivel de Maljut: «la mitad de ellas hacia el mar oriental», que es Biná, etc. La razón son las refinaciones de las chispas de Kéter, Jojmá y Biná del Tohu, que Maljut refina en Beríá, Yetzirá y Asiá, etc.

5 ועוד כי נעוץ סופן כו' וסוף מעשה כו' ולכן המלי' היא בחי' כתר כו' בע"ס [בעשר ספירות] דאוי"ח [דאור חור] וכמבואר במ"א ע"פ הראיני את מראיך כו'

Además, “su fin está enclavado”, etc., y “último en la acción”, etc. Por eso, Maljut es el nivel de Kéter (la Corona), etc., en las diez sefirot de la luz reflejada (Or Jozer), como se explica en otro lugar sobre el versículo: “Déjame ver tu semblante”, etc.

ולכן מה"ט [מהאי טעמא] יש יתרון ג"כ לנשמות הנולדים ממלי' דאצילות היינו מזיווג זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] על נשמות שמבחי' אימא הנקי' נוני ימא שהם הנשמות היוצאים מיחוד או"א [אבא ואימא]

Por esta razón, también las almas nacidas de Maljut de Atzilut, es decir, de la unión de Zeir Anpín y Nukvá, tienen una ventaja sobre las almas del nivel de Ima, llamadas “los peces del mar”: las almas que surgen de la unión de Aba e Ima.

ועוד זאת גם מצד ז"א דאצילות (ואפילו בנשמות דאצילות ממש שמבחינת זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] שי"ך יתרון זה כמובן) עפמ"ש [על פי מה שכתוב] באדר"ז [באדרא זוטא] דרצ"ב או"א [אבא ואימא] מהאי מוחא נפקי כו'

Además, esto también se debe a Zeir Anpín de Atzilut (y esta ventaja se aplica, como se comprende, incluso a las almas propiamente dichas de Atzilut, del nivel de Zeir Anpín y Nukvá), de acuerdo con lo escrito en la Idra Zuta, folio 292: “Aba e Ima surgen de este cerebro”, etc.;

ז"א בעתיקא קדישא תלייא ואחיד שהז"א שהוא מדות דאצי' הוא בשרשו למעלה משרש או"א [אבא ואימא] אלא שנמשך למטה.

“Zeir Anpín está suspendido y aferrado en Atika Kadisha (el Anciano Sagrado)”. Es decir, Zeir Anpín, que son los atributos emocionales de Atzilut, tiene su raíz más arriba que la raíz de Aba e Ima, aunque es atraído hacia abajo.

וכמו עד"מ המדות באדם אף שנולדו ונתגלו מן השכל כו' מ"מ עיקר המדות בשרשן נלקחו מלמעלה מן השכל.

Esto se asemeja, a modo de analogía, a los atributos emocionales (midot) de una persona: aunque nacieron y se revelaron a partir del intelecto, etc., sin embargo, la esencia de los atributos, en su raíz, fue tomada de más arriba que el intelecto.

6 ולכן יש במדות התגברות יותר ממה שהי' [שהיה] בשכל המולידן. וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] בביאור ע"פ שימני כחותם בענין הרצועות שבתפילין כו'

Por lo tanto, hay una intensidad mayor en los atributos emocionales que en el intelecto que los engendra. Y como se explicó en la explicación de "Ponme como un sello", a propósito de las correas de los tefilín, etc.

ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי וע"פ התוספתא שבזהר בפ' בשלח ד"נ ע"א גבי תלת רוחין דכלילן בתלת כו'.

Y véase lo escrito en la explicación de "Estos son los viajes" y sobre la Tosefta del Zóhar, en Parshat Beshalaj, folio 50, lado a, acerca de "tres espíritus que están incluidos en tres", etc.

7 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] האבות הן הן המרכבה והאבות הן חג"ת [חסד גבורה תפארת] דאצילות הם בחי' מרכבה להעלות את האדם הוא בחי' חכמה דאצי' ע"ד הנ"ל במרכבתא דכריאה לגבי אצילות כו' וכמבואר ענין זה באריכות בד"ה

Por eso nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Los Patriarcas son ellos mismos el Carruaje". Los Patriarcas, que son Jésed, Guevurá y Tiféret del Mundo de Atzilut (Emanación), son el nivel de un Carruaje que eleva al "Hombre", que es el nivel de Jojmá de Atzilut, del modo mencionado arriba respecto del Carruaje de Beriá en relación con Atzilut, etc. Este asunto se explica extensamente en el discurso que comienza:

להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה בפ' יתרו ועמ"ש במ"א ע"פ הזהר פ' חיי שרה דקכ"ג ע"א בענין מאה שנה כו' ג"כ ענין יתרון שיש לז"א על או"א [אבא ואימא] כו' ע"ש.

"Para entender la explicación del asunto de que 'Los Patriarcas son ellos mismos el Carruaje'", en la parashá de Yitró. Y véase lo escrito en otro lugar acerca del Zóhar, parashá de Jaiei Sará, folio 123, lado a, sobre el tema de "cien años", etc.: [también se trata de] la superioridad que Zeir Anpín tiene sobre Aba e Ima, etc. Véase allí.

8 ולכן גם מה"ט [מהאי טעמא] הנשמות שמבחי' שור הבר מעלים את לוייתן הנשמות דא"א [דאבא ואימא] ע"ד שחג"ת [שחסד גבורה תפארת] דאצי' מעלים החכמה באור א"ס שלמעלה מהחכמה כו'

Por esta misma razón, las almas del nivel del toro salvaje elevan al Leviatán, las almas de Aba e Ima, tal como Jésed, Guevurá y Tiféret de Atzilut elevan a Jojmá hacia la Luz Infinita (Or Ein Sof), que está por encima de Jojmá, etc.

והמדות דאצי' לגבי החכמה נמשל עד"מ כמו הבהמה יש לה גבורה יותר מהאדם משום שבשרשה נלקחה ממקום עליון כו'. כי בהמה היינו בחי' מדות ואדם בחי' חכמה כו'.

Los atributos emocionales de Atzilut, en relación con Jojmá, se comparan, a modo de analogía, con la bestia, que tiene más fuerza que el hombre porque en su raíz fue tomada de un lugar más elevado, etc. Pues "bestia" corresponde al nivel de los atributos emocionales, y "hombre", al nivel de Jojmá, etc.

9 ועיין במק"מ [במקדש מלך] בפ"י הזהר פ' שמיני דל"ח ע"ב ע"פ ושור ואיל כו' דפ"י שור ביסוד ז"א כמ"ש ביוסף בכור שורו הדר לו.

Y véase Mikdash Melej, en su comentario sobre el Zohar, Parashat Sheminí, folio 38, lado b, acerca de "Y un buey y un carnero", etc., donde explica que "buey" alude al Yesod de Zeir Anpín, como está escrito acerca de Yosef: "Su primogénito es un buey; majestuoso es él".

וכ"ש [וכל שכן] דשייך כ"ז [כל זה] מצד שרש הנשמות שמהנוק' [שמהנוקבא] מל' שמבררת מבי"ע מעולם התהו כו' ועיין מ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה.

Con mucha mayor razón, todo esto se aplica por la raíz de las almas, que provienen de Nukvá, Maljut, la cual depura en Beriá, Yetzirá y Asiá [lo que proviene] del Mundo del Tohu, etc. Y véase lo escrito en la explicación de "Soy negra, pero hermosa",

שבחי' זו של המל' שיורדת לבי"ע עי"ז דוקא נעשה העלייה הגבה מאד נעלה וכ"ז [וכל זה] שייך כאן לבחי' הנשמות שנק' שור הבר. וכמובן.

que precisamente mediante el descenso de este nivel de Maljut a Beriá, Yetzirá y Asiá se produce una elevación extraordinariamente sublime. Y todo esto se aplica aquí al nivel de las almas llamadas "el buey salvaje", como se comprende.

10 וזהו ענין שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בהמות נותץ ללוייתן בקרניו כי הנה איתא בגמ' [בגמרא] רגלי החיות כנגד כולן כו' עד הבחי' היותר גבוה הוא קרני החיות כנגד כולן.

Este es el significado de lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "Behemot embiste al Leviatán con sus cuernos". Pues se afirma en la Guemará: "Las patas de las jayot equivalen a todas ellas", etc., hasta llegar al nivel más elevado, que es "los cuernos de las jayot equivalen a todas ellas".

כי רגלי החיות הוא בחי' נה"י [נצח הוד יסוד] וקרני החיות הן בבחי' כתר שהן צומחי' [צומחים] מהגלגולת כו'.

Pues las patas de las jayot corresponden al nivel de Nétzaj, Hod y Yesod, y los cuernos de las jayot corresponden al nivel de Kéter, ya que crecen de la calavera, etc.

11 וזהו ענין הנ"ל שהמלי' שנקי' בהמה רבה היא בחי' כתר ממטה למעלה ועי"ז יגביהו את לוייתן שמבחי' חו"ב [חכמה ובינה] באור הכתר שלמעלה מהחכמה כו'.

Este es el asunto mencionado arriba: Maljut, llamada "la gran bestia", es el nivel de Kéter considerado de abajo hacia arriba; y por medio de ello elevarán al Leviatán, que proviene del nivel de Jojmá y Biná, a la luz de Kéter, que está por encima de Jojmá, etc.

והיינו כענין מ"ש במ"א בפ"י רמה קרני כו' דוד שנמשח בקרן כו' בד"ה הנה להבין שרש ענין מתן תורה כפ' יתרו ועיין מזה בספרא דצניעותא ספ"ה בזהר ס"פ תרומה דקע"ט סע"א [סוף עמוד א].

Esto es semejante a lo escrito en otro lugar en la explicación de "Mi cuerno es exaltado", etc., [y] de David, que fue ungido con un cuerno, etc., en el discurso que comienza "Ahora, para comprender la raíz del asunto de la Entrega de la Torá", en la parashá de Yitró. Véase también sobre este tema Sifra diTzniuta, al final del capítulo 5, en el Zóhar, al final de la parashá de Terumá, folio 179, final del lado a.

12 וזהו פזר נתן לאכיונים כו' קרנו תרום ככבוד שע"י קיום המצות מעשיות יהיה בחי' תרום

Este es [el sentido de] "Repartió, dio a los necesitados", etc., "su cuerno será exaltado con honor": mediante el cumplimiento de las mitzvot prácticas se alcanzará el nivel de "exaltado".

קרנו וכמ"ש בזהר בפי בהעלותך דקנ"ג סע"ב [סוף עמוד ב] קנ"ד א' וע' בזהר בפי וירא דצ"ו א' ובפי צו ל"ד א' מענין בקרן בן שמן כו'.

“Su cuerno será”, como está escrito en el Zóhar, Parshat Behaalotjá, folio 153, final del lado b, [y folio] 154, lado a. Véase también el Zóhar, Parshat Vayerá, folio 96, lado a, y Parshat Tzav, [folio] 34, lado a, acerca de “en un cuerno, hijo de aceite”, etc.

13 וזהו בכור שורו כו' וקרני ראם קרניו וכמ"ש ותרם כראם קרני בלתי בשמן רענן וע' בזהר ס"פ במדבר דק"ך ע"א בענין ובא לו לקרן כו'.

Este es [el significado de] “Su toro primogénito”, etc., “y sus cuernos son cuernos de re'em”, como está escrito: “Pero Tú has elevado mi cuerno como el de un re'em; estoy ungido con aceite fresco”. Véase también el Zóhar, al final de Parshat Bamidbar, folio 120, lado a, acerca de “y llega al cuerno”, etc.

ועוד יובן ענין העלאה זו דשור הבר יעלה ג"כ את הלוי'תן אע"ג [אף על גב] שדרך כלל נוני ימא הם נשמות היותר עליונים מבחי' נשמות הנקי' ע"ש ארץ בהמת הארץ דכה"ג [דכהאי גוונא] הוא ג"כ בענין ים ויבשה עצמן.

Además, se comprenderá esta elevación, en la que el toro salvaje elevará también al Leviatán, aunque, por regla general, los peces del mar son almas más elevadas que el nivel de las almas llamadas, por referencia a la tierra, “las bestias de la tierra”; pues lo mismo ocurre con el mar y la tierra firme en sí.

דים הוא עלמא דאתכסיא שלמעלה מבחי' יבשה שהוא עלמא דאתגלייא אך כ"ז [כל זה] היא מצד סדר ההשתלשלות אבל ע"י גילוי הארה רבה ועצומה מלמעלה מסדר ההשתלשלות ע"י הפך ים ליבשה

El mar es el mundo oculto, que está por encima del nivel de la tierra firme, el mundo revelado. Sin embargo, todo esto corresponde al orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut); pero, mediante la revelación de una iluminación grande e inmensa que proviene de más allá del orden de hishtalshelut, “Él convirtió el mar en tierra firme”,

כי שם ים ויבשה שוין ואדרבה שם במחשבה הקדומה ארץ קדמה וכמ"ש [וכמה שכתוב לעיל] סד"ה ששת ימים תאכל מצות כו' ועד"ז ג"כ בענין הנשמות הנמשכים מבי' הבחי' דים ויבשה

pues allí el mar y la tierra firme son iguales; más aún, allí, en el pensamiento primordial, “la tierra vino primero”, como se escribió arriba, al final del discurso que comienza “Durante seis días comerás matzot”, etc. Lo mismo ocurre con las almas que provienen de los dos niveles del mar y la tierra firme.

ולכן מצד סדר ההשתלשלות שמלמעלה למטה יעלה הלוי'תן את שור הבר ומצד בחי' שמלמטה למעלה שבמחשבה ארץ קדמה כו'

Por lo tanto, desde la perspectiva del orden de hishtalshelut, que va de arriba hacia abajo, el Leviatán elevará al toro salvaje; y desde la perspectiva del nivel que va de abajo hacia arriba, en el que, en [el pensamiento de D'os], “la tierra vino primero”, etc.,

יעלה שור הבר ללוי'תן כו' ועמ"ש ג"כ בד"ה והיה מספר בני ישראל שלעתיד יהיה ארץ למעלה מבחי' מים

el toro salvaje elevará al Leviatán, etc. Véase también lo escrito en el discurso que comienza “Y el número de los hijos de Israel será”, donde se explica que, en el Futuro, la “tierra” estará por encima del nivel del “agua”.

וזהו לרוקע הארץ על המים כו' (ועמ"ש קרוב לזה בד"ה קול דודי בענין האבות ואמהות שנק' הרים וגבעות כו'):

Este es [el significado de] “A Aquel que extendió la tierra sobre las aguas”, etc. (Véase también lo escrito en un sentido similar en el discurso que comienza “La voz de mi amado”, acerca de los Patriarcas y las Matriarcas, llamados “montañas” y “colinas”, etc.)

14 ועו"ל [ועוד יש לומר] בענין לוי'תן ושור הבר דהנה מבואר במ"א ע"פ ששים המה מלכות כו' אחת היא יונתי כו'

También puede explicarse el asunto del Leviatán y el toro salvaje a partir de lo que se explica en otro lugar sobre los versículos: “Sesenta son las reinas”, etc.; “Una sola es mi paloma”, etc.

דמזה משמע שהנשמות גבוהים מהתורה שהרי ששים מלכות ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אלו ששים מסכתות כו' אחת היא יונתי זו כנס"י [כנסת ישראל].

De esto se desprende que las almas son superiores a la Torá. Pues nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron sobre “sesenta reinas”: “Estas son los sesenta tratados”, etc.; y sobre “Una sola es mi paloma”: “Esta es la Congregación de Israel (Knesset Israel)”.

ולפעמים משמע להפך כי הנשמות מתקשראן באורייתא ואורייתא בקב"ה [בקודשא בריך הוא] (וכ"מ [וכן משמע] ברבות ר"פ ויקהל ע"פ מי ברא אלה ע"ש).

Sin embargo, a veces parece desprenderse lo contrario: que las almas están unidas a la Torá, y la Torá al Santo, bendito sea (y así también parece desprenderse de [Midrash] Rabbah, al comienzo de Parshat Vayakhel, sobre el versículo “¿Quién creó estos?”. Véase allí).

אך הענין שזהו משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו' לא זו מחבבה עד שקראה אמי.

Pero la explicación es que esto corresponde a lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “No dejó de apreciarla hasta que la llamó ‘hija mía’”, etc.; “no dejó de apreciarla hasta que la llamó ‘madre mía’”.

כי בת היינו בחי מקבל והיינו שהם בחי מקבלים מהתורה אכן כשקראה אמי היינו אדרבה שהם בחי משפיעים להתורה כו' (ועמ"ש מזה בת"א [בתורה אור] פ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת).

Pues “hija” alude al nivel de quien recibe; es decir, ellas se encuentran en el nivel de quienes reciben de la Torá. Pero cuando la llamó “madre mía”, esto significa, por el contrario, que ellas se encuentran en el nivel de quienes dan a la Torá, etc. (Véase también lo escrito sobre esto en Torah Ohr, Parshat Mikeitz, en el discurso que comienza “Canta y alégrate, hija”).

וזהו ענין ב' הבחינות דשור הבר ולויתן. כי השור שכחו חזק לעול והיינו עול מצות.

Este es el sentido de los dos niveles del toro salvaje y el Leviatán. Pues el toro tiene gran fuerza para llevar el yugo, es decir, el yugo de las mitzvot.

עול דוקא בבחי עבד כמ"ש ולעבדו וכמ"ש מזה בד"ה ועתה יגדל נא כח אדני בענין פי' אדון עוזנו צור משגבנו כו' שע"י ביטול ועול זה נמשך בחי מקיף ולכוש להנשמה להעלותה למעלה ולהיות בבחי מהלכים.

Un yugo precisamente, en la condición de siervo, como está escrito: “y servirlo”; y como se explica sobre esto en el discurso que comienza “Y ahora, que se engrandezca el poder de Ado-nai”, acerca del significado de “Ado-nai, fuerza nuestra, roca de nuestro refugio”, etc.: mediante esta autoanulación (bitul) y este yugo, se atraen hacia el alma una luz circundante y una vestidura, para elevarla y hacer que se encuentre en el nivel de los “caminantes”.

15 ועי' ברכות וארא פ"ח ומהו לכושו של הקב"ה עוז כו' ה' עוז לעמו יתן כו' ע"ש ומשם שרש הלבושים הנמשכים ע"י המצות. להיות וכבוד ה' יאספך.

Y vean [Midrash] Rabbá, Vaerá, sección 8: “¿Y cuál es la vestimenta del Santo, bendito sea? La fuerza”, etc.; “D'os dará fuerza a Su pueblo”, etc. Véase allí. De allí proviene la raíz de las vestimentas que se atraen mediante las mitzvot, para que se cumpla: “la gloria de D'os te recogerá”.

ונמצא בבחי' זו הוא מקבל מהמצות דוקא שע"ז דוקא יבא להיות בבחי' מהלכים בין העומדים כו'

Se desprende que, en este nivel, él recibe específicamente de las mitzvot, pues precisamente por medio de ellas llegará a estar en el nivel de “los que caminan entre los que están de pie”, etc.

ע"י הלבושים הנ"ל והלבושים אלו הם הנקראים ג"כ ארבי'ן ואניות שבהם ועל ידם יוכנו לילך בים שהוא עלמא דאתכסיא (וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] סד"ה ולא תשבית מלח).

por medio de las vestimentas mencionadas arriba. Estas vestimentas también son llamadas “barcas y naves”: en ellas y por medio de ellas podrán viajar por el mar, que es el mundo oculto (como se explicó arriba, al final del discurso que comienza: “Y no omitirás la sal”).

אכן יש נשמות גבוהות מאד שיש בהם בחי' רעותא דלבא בחי' בכל מאדך בלי גבול ע"ד חסידים הראשונים (הנז' [הנזכר] רפ"ה דברכות דל"ב ע"ב)

Sin embargo, hay almas muy elevadas en las que existe el nivel del deseo del corazón (re'uta deliba), el nivel de “con toda tu fuerza”, sin límite, como en el caso de los primeros piadosos (mencionados al comienzo del capítulo 5 de Berajot, folio 32, lado b);

שבחי' זו זהו למעלה מהתורה כמרומו בגמרא שם ועל כיוצא בזה אמרו יש קונה עולמו בשעה אחת כו' este nivel está por encima de la Torá, como insinúa allí la Guemará. Y acerca de algo semejante dijeron: “Hay quien adquiere su mundo en una sola hora”, etc.

כי בחי' רעותא דלבא זו זהו מבחי' כתר שהוא רצון שלמעלה מהשכל כו' והוא מקור התורה דמחכמה נפקת כו'.

Pues este nivel del deseo del corazón proviene del nivel de Kéter (la Corona), que es la voluntad (ratzón) por encima del intelecto, etc., y es la fuente de la Torá, pues “de Jojmá brotó”, etc.

16 וע"ז אמרו לא זו מחבבה עד שקראה אמי כו' וזהו ענין אחת היא יונתי כו' כמ"ש על פסוק זה.

Sobre esto dijeron: «No dejó de quererla hasta que la llamó “mi madre”», etc. Y este es el sentido de «Una sola es mi paloma», etc., como está escrito acerca de este versículo.

וזהו ענין לויטן ששט בים ומקיפו כרגע היינו שהוא למעלה ממדרגת הארבין והאניות שהם הלבושים שממעשה המצות שבהם

Este es el sentido del Leviatán, que nada en el mar y lo rodea en un instante: es decir, está por encima del nivel de las barcas y los barcos, que son las vestiduras formadas por la realización de las mitzvot, en las cuales

ועל ידם יתעלו הנשמות בבחי' סוכ"ע ים החכמה כ"א אדרבה הוא מקיף את הים ומשפיע וממשיך בים החכמה מלמעלה מהחכמה כ"י

y por medio de las cuales las almas se elevarán al nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), el mar de Jojmá. Sin embargo, por el contrario, él circunda el mar y otorga y hace descender dentro del mar de Jojmá desde lo que está por encima de Jojmá, etc.

כי לויטן ל' [לשון] חיבור ע"ד דוד היה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה כמשי"ל [כמה שכתוב לעיל] ועם היות כי באמת בחינה זו דלא זו מחבבה עד שקראה אמי

Pues «Leviatán» es una expresión de unión, a la manera de David, quien unía la Torá de lo alto al Santo, bendito sea, como se escribió anteriormente. Y aunque, en verdad, este nivel de «no dejó de quererla hasta que la llamó “mi madre”»

שהוא בחי' לויטן גבוה מבחי' שור הבר שהוא בחי' לא זו מחבבה עד שקראה בתי.

que es el nivel del Leviatán, es superior al nivel del buey salvaje, que es el nivel de «no dejó de quererla hasta que la llamó “mi hija”»,

אעפ"כ [אף על פי כן] לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב רני ושמחי בת כ"י ושכנתי בתוכך דוקא. כמ"ש במ"א שזהו ע"ד הנה ישכיל עבדי ירום ונשא כ"י

sin embargo, acerca del Tiempo Venidero está escrito: «Canta y alégrate, hija», etc., «y moraré en medio de ti», específicamente. Como está escrito en otro lugar, esto es semejante a «He aquí, Mi siervo prosperará; será elevado y exaltado», etc.:

בחי' עבד הנ"ל דלעבדו בבחי' כשור לעול יש בו מעלה ומדרגה יתירה כ"י ונעוץ סופן בתחלתן כ"י:

el nivel del siervo mencionado anteriormente, de «servirlo» a la manera de «como un buey bajo el yugo», contiene una cualidad y un nivel superiores, etc.; y «su fin está enclavado en su principio», etc.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/shemini/2/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak